

Proslava novih orgulja u Zadru — Arbanasi

Za blagdan Krista Kralja prošle godine (26. XI 1972) u zadrskoj župi Majke Božje Loretke u Arbanasima bila je proslava novih orgulja.

Zadarski Nadbiskup Mario Oblak blagoslovio je novi instrument da služi Bogu na slavu i kršćanima na spasenje. Orgulje je kolaudirala prof. Imakulata Malinka i tom prilikom izvela prigodni koncert.

Svečanost je upotpunio već poznati centralni zbor grada Zadra, sastavljen iz župskih zborova, pod ravnanjem dr. PAVLA KERA. Kršćanska zajednica župe doskora će slaviti 250-godišnjicu dolaska prvih svojih stanovnika koji su došli iz crnogorskog primorja. Taj jubilej pripremaju vjernici, na čelu sa svojim vrijednim župnikom o. FABIJANOM KOŠČAKOM — salezijancem.

Orgulje je izradila firma CAV. FRANCESCO ZANIN-FIGLI CODROIPO — ITALIA (UDINE), a dar su Msgr. dr. Sime DUCA, koji je sada na dužnosti u Vatikanu. Msgr. Duca je rodom iz ove župe, a neko vrijeme službovao je ondje i kao župnik.

Orgulje su elektronske, ali imaju prospekt (imitacija zvučnih svirala) iza kojega su smještena pojačala.

Sviraonik je izrađen po američkom sistemu s lepezastom postavkom pedala.

DISPOZICIJA:

I. manual,

PRESTANTE	8'
FLAUTO	8'
Ottava	4'
QUINTA DECIMA	2'
RIPIENO	3' file
TROMBA	8'

II. manual

BORDONE	8'
SALICIONALE	8'
FLAUTO	4'
SILVESTRE	2'
VOCE CELESTE	8'
REGALE	8'
TREMOLO	
PEDAL:	
SUBBASSO	16'
BASSO FORTE	8'
BORDONE	8'
REGISTRI MECCANICI	

UNIONE
(I M. i PEDAL)
(II M. i PEDAL)
(I i II M)

CRESCENDO GENERALE I. II. M. i PEDAL
ESPRESSIONE — za II. MANUAL
RIPIENO
TUTTI

Slobodna kombinacija za I. i II. Manual i Pedal.

Na prvi pogled orgulje privlače svojom zvučnošću u pojedinačnim registrima, koji se i bojom veoma dobro približavaju registrima živih orgulja. No PLENO naprotiv zapanjuje svojom reskošću i siromaštvom rezonance. Premda je takav instrument otporniji na vremenske promjene i čini se jednostavan i savršen u svojoj mehanici, on nije sposoban da lađu crkve učini svojim rezonatorom, a tako jednako i dotakne duše vjernika. Savršenstvo izgovora i lako svladavanje tehničkih problema također otežava izvodiocu da unese u njih nešto svoga. Budući da ga to savršenstvo fascinira, čini ga gotovo nepotrebnim faktorom zbivanja, i lišen je onoga, što se zove stvaralaštvo. Firma ZANIN gradila je orgulje klasičnog tipa, te ima iskustva s bojama pojedinih registara,

ali je očito i to, da je graditelju također bio onemogućen stvaralački akt pred gigantskom elektronikom XX. stoljeća i njezinim zakonitostima.

Ipak se smijemo nadati da će liturgijski život te župe po njima biti sjajniji i dušama vjernika pristupačniji. Vrijeme će ocijeniti pravu vrijednost takvog graditelja i takvog instrumenta.

I. M.

Terezija Kempny — Babić Koncert na orguljama (16. VIII. 1973.)

U crkvi Marije Pomoćnice (Salezijanci) Rijeka, održan je koncert na orguljama, na kojem se predstavila mlada zagrebačka umjetnica Terezija Kempny-Babić. U raznolikom rasporedu na kome su bili zastupani Bruhns, Mendelssohn, Bach, Alaiñ, Hindemith i Njirić, umjetnica je imala mogućnosti da prikaže široku paletu stilova i ugođaja, a ujedno i vlastiti osjećajni raspon, podređujući se i tehničkim uvjetima samih orgulja. U uvodnoj riječi prof. Vladimira Fajdeta, koji je slušateljima objasnio bit orguljske umjetnosti i u daljnjem komentaru pokušao približiti djela predstavljenih majstora, bio je sadržan i povijesni pregled razvoja orguljske umjetnosti, što je omogućio tako bogat i osebujan izbor.

Počevši s PRELUDIJEM I FUGOM ranobaroknog majstora NIKOLAUSA BRUHNSA, umjetnica nas je uvela u ono razdoblje kada su orgulje postale jedno od najizrazitijih i najpriznatijih glazbala zbog svojih izražajno-tehničkih mogućnosti, stekavši ime »kraljica glazbala«, gdje je u bogatstvu tematske građe i osebnih efekata dočaran i razvoj orguljskih oblika, kao iz nekog prajezgra. Romantičarska SONATA br. 3, FELIXA MENDELSSOHN-BARTHOLDYJA sa svoja dva stavka u svečanom i mirnom ugođaju, bila je kao neka lirska priča u stilu njegovih »Pjesama bez riječi« što su slušatelji neposredno osjetili i isto tako spontano reagirali. FANTAZIJA I FUGA g-mol J. S. BACHA kao jedno od poznatih djela ovog majstora, uvelo nas je u veličinu njegove umjetnosti prvenstveno kroz bogate i koloristički raznolike misli prvog dijela, da bi u drugom, koji je inače u tempu bio nešto polaganiji nego što se čuje, došla do izražaja veličanstvena majstorova kontrapunktska tehnika. Francuski suvremeni majstor JEHAN ALAIN dobio je u ovoj izvedbi obilježje prisnosti i topline u svojim VARIJACIJAMA NA JANNEQUINOVA TEMU. Poigravajući se s izrazom koji je blizak naivnoj umjetnosti odnosno narodnoj glazbi, umjetnica je osjetila da kroz registraciju mora dati odgovarajući ugođaj i uspjela je, s obzirom na mogućnosti samih orgulja, da stvori ugođaj francuskog rokoka pomiješan s jednostavnošću narodnog izraza. Osebuje je efekte također postigla u SONATI II PAULA HINDEMITHA, gdje je u tri stavka intimnog obilježja unijela toliko produhovljenosti u izrazu da je stvorila upravo očaravajuće ugođaje, koji su ujedno bili i moderni odgovor na prethodne kolorističke pastoralne efekte, nasuprot ovima što se u nekim impresionističkim treperenjima zvukova rasplinjuju u eteričnosti i smiruju poput lahora. Završna KORALNA PREDIGRA NA TEMU »USKRSNU ISUS DOISTA« NIKŠE NJIRIĆA, bila je u svom idejnom pogledu primjer kako se može izvrsno iskoristiti naša umjetnička baština starih hrvatskih crkvenih pjesmarica, a u skladateljskom ostvarenju djelo u kojem su sretno povezana moderna umjetnička strujanja sa starinskim jednostavnim izrazom, što je kao izvedba ostavilo također dubok dojam i ostalo je kao dostojan i veličanstven završetak cijelog koncerta. Priličan broj slušatelja, među kojima su bili prvenstveno mladi ljudi, vrlo je dobro primio ovaj koncert i toplo pozdravio mladu zagrebačku umjetnicu, kojoj je ovaj prvi nastup u Rijeci dobro uspio i sigurno osigurao buduće posjetitelje na orguljskim koncertima.

V. F.